СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXI. Число 41. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 17. лютого, 1923. — VOL. XXXI. No. 41. Jersey City, N. J., Saturday, February 17, 1923. THREE CENTS

ЗБІРКА НА ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви продовжена до дня 28-ого лютого с. р., для доповнення означеної суми 30,000 долярів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ: — ДОПИЛЬНУЙТЕ ВПОРУ, АБИ КОЖДА ГРОМАДА СПОВНИЛА СВІЙ НАРОДНІЙ ОБОВЯЗОК! ДЛЯ ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ ТРЕБА; ЩОБИ КОЖДА ГРОМАДА ЗЛОЖИЛА ТРЕТЮ ЧАСТИНУ ТОЇ СУМИ, ЯКУ ЗЛОЖИЛА НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, ТОЖ ДОЛОЖІТЬ ТРУДУ І ЖЕРТВ ЩОБИ СПОВНЕННЕМ СЬОГО ОБОВЯЗКУ ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ОСЯГНУЛИ ЗНОВА ПОВНИЙ УСПІХ!

БОРОТЬБА ЗА ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОН В КОНГРЕСІ

ВАШІНГТОН, 15. лютогоц — Іміграційний комітет палати послів постановив нині відіслати з прихильною опініею проект закона про дальше обмеженне іміграції до Злучених Держав.

На основі сього проекту, число нових іміґрантів в рік мали би бути знижене до 2 процентів іміґрантів, що були в Злучених Державах в 1890, році; кромі сього кождий зі 40 країв Европи мавби право вислати ще по 400 іміґрантів на рік, а кождий іміґрант, що вже був в Америці два роки та вибрав що найменче перші горожанські папери, мавби право спровадити свою найблиз чурідню. Понад се новий проект зовсім заборонює іміґрацію азійських народів.

За сим проектом заявилася більшість іміґраційного комітету палати послів. Проти нього заявилася менчість комітету, зложена з нюйорського конґресмена Сіґеля, месечутського конґресмена Маловней та ілинойського конґресмена Сабата. В своїй заяві менчости сі конґресмени підносять, що новий іміґраційний проект кривдить іміґрантів з тих країв, котрі в році 1890. не висилали ще до Америки богато іміґрантів. Такими краями є всі держави, положені в полудневій, середній та східній Европі. Вони підносять також, що такий закон замкнувби наплив нефахових робітників.

Виґляди нового закона в палаті послів конґресу дуже добрі, однак, як заявляють провідники сенату, проект має дуже мало надії на ухваленне в сенаті.

ПЕРША ПОБІДА НЮЙОРСЬКИХ КРАВЕЦЬКИХ СТРАЙКАРІВ

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Нюйорські кравці жіночої одежі, що минувшого тижня вийшли на страйк, віднесли вчора свою першу рішаючу побіду, коли великі купці-посередники („джабери") згодилися з юнією не давати ніякої роботи кравецьким підприємствам, які наймають скебів.

Юнійні провідники сподіються, що в той спосіб вони скоро примусять фабрикантів згодитися на поставлені юніями умови.

КРАВЕЦЬКІ КОНТРАКТОРИ НЕ ХОЧУТЬ УСТУПАТИ СТРАЙКАРАМ МИМО ДОМАГАНЬ ДЖАБЕРІВ

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Великі джабери (посередники, які купують гуртом товари, а відтак перепродують їх подробичним купцям) зробили кравецьким контракторам ще одну пропозицію щодо полагоди непорозуміння межи ними а їх страйкуючими робітниками, але контрактори пропозиції не приняли і нові переговори знова розбилися.

ЗАСУД 4 СТРАЙКАРІВ

НЮ ЙОРК, 15. лютого. — Нюйорський міський судая засудив на 5 днів вязниці 4 кравецьких страйкарів за те, що вони задержали візницю одної пральні та казали йому вертати з автом до ґаражу, бо він везе вироблене скебами одіння.

ГОРЯЧА ДЕБАТА В КОНҐРЕСІ НАД РУРЩИНОЮ

ВАШІНГТОН, 15. лютого. — Минесотський конґресмен републиканець Кнутсон викликав в конґресі бурливу дебату над окупацією округа Рур. В своїй довшій промові Кнутсон обороняв Німеччину та острими словами критикував Францію, чим сейчас викликав проти себе протести зі сторони тих конґресменів, що служили в війні проти Німеччини.

Конґресмен Кнутсон виказував, які тяжкі економічні наслідки для Злучених Держав потягає за собою замішанне в Европі, якого головною причиною є французька імперіялістична політи. Він остро критикував політи Злучених Держав, домагаючися як найскоршого вмішання в справи Европи.

Конґресмен Батлер, відповідаючи Кнутсонови, заявив лишень кількома словами, що він не годиться з поглядами передбесідника, та що він симпатизує з Францією та сподієтьcя, що вона стягне свої претенсії з Німеччини своєю окупацією Рурщини. Нортдакотський конґресмен Булвинкел жалував, що Кнутсон виголосив свою промову в конґресі. Він протестував проти промови, аби Берґдол та другі тезертири не думали, що американський конґрес за ними. Далі він перечисляв німецькі злочини у війні.

НОВІ КЛОПОТИ ГАРДИНГА З КОРАБЕЛЬНИМ ЗАКОНОПРОЕКТОМ

ВАШІНГТОН, 15. лютого. — Проект закона про субсидію (підмогу) для корабельних підприємств опинився в такім положенню, що навіть президент Гардинґ, який дуже заінтересований в його ухваленню, грозить конґресови заветованием його ухвали, якщо в законі буде постанова, що підмога для кораблів має бути ухвалювана кождого року осібно.

ЧОТИРИ КОРАБЛІ ПОГИНУЛИ СЕРЕД БУРІ

СІЕТЕЛ, Вашінґтон, 15. лютого. — Серед страшної бурі на північній части Тихого Океану погинуло чотири кораблі.

На щастє другі кораблі вратували всю залогу розбитих кораблів так, що нещастя обійшлися без втрати одного людського життя. Один з кораблів підчас бурі займився та згорів.

УКРАЇНСЬКИЙ ГРЕЦЬКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЗЇЗД В КАНАДІ

В днях 28. с. м., 1. і 2. марта с. р. відбудеться у Виннипеґу, Манітоба, Канада, український грецько-католицький зїзд.

На зїзді буде богато рефератів про ріжні питання Українців католиків в Канаді.

Запрошено на зїзд також представника Галицького Українського Уряду, д-ра Осипа Назарука.

ПОШИРЕННІСТЬ СОВІТСЬКИХ ГАЗЕТ

„Правда" подає такі відомости про поширення совітських ґазет; в жовтні минулого року поширення всіх ґазет (330) на теріторії всіх совітських републик складало один міліон примірників щоденно; 88 відсотків цієї кількости припадає на обовязкому передплату і лише 20 проц. на добровільну.

„Правда" з приводу цих даних мелянхолійно заявляє: треба було би зобовязати читати наші ґазети хоч би членів партії.

ШЕВЧЕНКА ЛЯХИ СКОНФІСКУЮТЬ

Львівська прокуратура перерoстає своєю ревністю мабуть усі „малопольскі" прокуратури, з яких мабуть жадна не поважилаб ся на конфіскату слів Шевченка. Львівська прокуратура натомість сконфіскувала в останньому числі „Свободи"... кінець Шевченкового „Заповіту", який, до речі кажучи, читався і співався приблизно навіть на територіі старої царської Росії.

РАКОВСЬКИЙ ПРО РУМУНСЬКО-СОВІТСЬКІ ВІДНОСИНИ

Раковський в розмові з кореспондентом румунської ґазети „Адеверуль" заявив, що совітський уряд не думає про нові війни; він не один раз пропонував Румунії розпочати переговори. Раковський рішучо заперечив чуткам про пересування совітських військ і заявив, що совітський уряд по власній ініціятиві ліквідував агітаційну організацію „Закордота".

З ПОЛЬСЬКОГО СОЙМУ

Перше у цій сесії засідання сойму відбулося 16. м. м. Соймови предложено ряд внесень і законопроектів, які він відіслав до відповідних комісій. Реґулямінова комісія предложила соймови внесення, щоб українського посла з Волині Луцкевича, проти якого ведеться судове слідство, увільнено від одвічальности. Відтак посол Ґлик арґументував наглість внесення в справі зросту доріжнечі. Внесення домагається, щоб уряд 1) замкнув кордони для вивозу продуктів першої потреби, а виновників зломання цього заказу ставив під наглий суд; 2) ставив під наглий суд виновників харчової лихви та спекулянтів, які магазинують товари; 3) давав нагороди особам, котрі відкриють тайні склади; 4) піддержав кооперативний рух кредитом та улекшуванням позичок; 5) предкладав соймови звіт кождого місяця про акцію проти доріжнечі. Наглість внесення принято й відіслано до комісії для боротьби з доріжнечею.

Засідання оживилося, а навіть стало бурхливе, коли пос. Смяровскі в імени Визволення арґументував внесення, щоб у соймовій салі вмуровано пропамятну таблицю в честь през. Нарутовіча, а кошти покрито зі соймових видатків. Внесенню спротивилася вся правиця. Коли-ж його всетаки принято, правиця поставила кілька поправок як ось, щоб таблицю вмуровано в Захенті Штук, або в Бельведері та, щоб кошти покрили самі посли зі своїх дієт. Поправки правиці відкинено 203 голосами проти 129 голосів. Загальну увагу звернув підчас голосування факт, що посли Вітос, Кернік і Осецкі з людовців та деякі посли з НПР. голосували разом із правицею, хоч увесь клюб людовців голосував проти неї. Викликало це оплески на правиці й голоси обурення на лівиці. На цьому вичерпано денний порядок. В звязку з поведенням Вітоса говорять про можливість зміни у президії клюбу людовців.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИ-
ХАТІ ПОВИННА НАХОДИ-
ДА".

В СПРАВІ ЗАБОРОНИ НАУКИ ЧУЖИХ МОВ

„Іl Нуово Паесе" з дня 5. січня с. р. звіщає: Дипльоматична Місія Української Західної Републики (Галичина) звернулася до Президента Тов. „Данте Аліґґієрі" зі слідуючим закликом: „В маю 1920 р. Українці міста Львова порішили оснувати „Товариство для науки чужих мов", передусім італійської, французької й англійської. Зроблено звичайну просьбу; а що до приписаного часу не наспіла ніяка заборона зі сторони поліції, покликано професорів і зорганізовано курси. Нечайно 2-го вересня того самого року дирекція поліції сповістила організаторів, що курси мусять бути закриті, тому що. Товариство загрожує публичному спокоєви. Проти цеї абсурдної децизії: організатори віднеслися до львівського воєвідства, але до сьогодні сей рекурс не має ніякого висліду.

Східна Галичина остає під зверхністю великих держав, а італійський уряд має право інтервенювати, щоби перешкодити, аби санжерменський договір не був Поляками нарушуваний. Тому позволю собі звернутися до Товариства „Данте Аліґґері" і просити його інтервенції в італійського уряду, щоби шановано і признано Українцям право могти з повною свободою навчатися мови великих західних націй, а передусім мови, тим самим і культури, цеї Італії, котру любимо як учительку права і свободи.

Користаючи з нагоди осмілююся предложити Вашій Достойности бажання львівських Українців віддати під патронат Т-ва „ДантеАліґґері" курси італійської мови і культури, які матимуть місце в „Т-ві для науки чужих мов" на випадок, колиб інтервенція, якої просимо, увінчалася добрим, вислідом, про що й не сумніваємося".

ФІНАНСОВЕ СТАНОВИЩЕ ПОЛЬЩІ

Фінансове становище в Польщі характеризується даними про скількість паперових гроший в обігу й зростом задовження скарбу, які згруповано по місяцях 1922 р. в слідуючій таблиці:

	кількість папер. грош. міліярд. м.	зріст задовження в міліярдах
січень	229,3	6,3
лютий	239,6	3,3
марець	247,2	1,5
квітень	250,6	2,7
май	260,5	3,0
червень	276,0	18,0
липень	300,1	25,0
серпень	335,4	25,0
вересень	383,8	57,5
жовтень	463,7	111,0
листопад	578,9	66,0
грудень	661,0	—

ВЖИВАЮТЬ ГОРІВКИ ДЛЯ ОПАЛЮВАННЯ АВТОМОБІЛІВ

СИНСИНАТІ, Огайо, 15. лютого. — Прогибіційні урядники в стейті Огайо впали на думку вживати сконфіскованну горівку для опалювання своїх автомобілів. В той спосіб вони ощаджують великі суми гроший для уряду, котрий і так терпить на недостачу фондів.

ТЕРОР ФАШИСТІВ В ФІЮМІ

ВІДЕНЬ, 15. лютого. — Італійські фашисти мали взятися за новий спосіб терору проти неіталійського населення міста Фіюми. Вони нападають на приватні мешкання та кажуть людям кричати: „Най живе Італія". Кождому, хто не хоче її слухати, виривають кілька здорових зубів.

ФРАНЦІЯ ЗИЧИТЬ МІЛІОНИ ФРАНКІВ ПОЛЬЩІ

ПАРИЖ, 15. лютого. — Палата послів французького парляменту приняла нині снесок уряду визначити Польщі згідно з договором з 1921. року позичку в сумі 400 міліонів франків.

Французький уряд зовсім не вкривав, що позичка має йти головно на воєнні цілі, самоперше на сплату військових зоружень, які Польща замовила в Франції. Імовірно, майже вся сума позички буде зужита у Франції так, що до Польщі відійде лишень дуже мала частина позиченої суми. Позичка Польщі називається офіціяльною позичкою „на поправу фінансового положення Польщі та її економічної ситуації так, щоби вона могла заняти в европейськім концерті держав та могла грати ролю, до якої вона надається своїм ґеоґрафічним положенням та історією".

ГРОШІ ПІДУТЬ НА НОВІ АВАНТУРИ ПОЛЬЩІ.

Ухваленне кредиту Польщі попередила довша дебата, підчас котрої прихильники уряду підносили, що Польща потребує гроший на організацію армії, яка має захоронити перед можливим нападом зі сходу, а яка може бути також ужита як средство насильства над Німеччиною на заході. Проти внесення промовляли соціялісти та комуністи. Соціялістичний провідник Муте обстоював при тім, що край, який не може самий платити своїх довгів, не повинен нікому зичити гроший другим. Инчий соціяліст підносив, що позичка піде не на піддержанне мирних зносин межи европейськими державами, але на воєнні зорушення, які ще більше розведуть держави та заведуть ще більше замішанне серед них. Він вказував на те, що всі гроші, позичені Польщі будуть зужиті на цілі напастий на другі держави та народи. Комуністичні представники вказували на звязь межи Рурщиною та позичкою для Польщі.

Відповідаючи на закиди, французький премієр Пуанкаре заявив, що Франція хоче скріпити Польщу в її політиці супроти Німеччини в Шлеску так само, як вона хоче скріпити себе в своїй політиці в Рурщині. Зрештою, премієр виразно признав, що він не думає вияснати вповні цілої справи.

При голосованню заявилося 515 послів за, проти 68.

ПОЛЬЩА ЗАБИРАЄ КРАЙ ВІД ЛИТВИ

ВИЛЬНА, 15. лютого. — Польський уряд вислав свою армію до невтральної полоси межи Литвою та Польщею, щоби загорнути визначений Польщі Лігою Народів округ.

Підчас окупації прийшло до перепалок межи польськими жовнірами та Литовцями, в котрих ранено одного офіцира та двох жовнірів. Литовські погранична сторожі висадили в воздух міст коло Войтово та знищили зелізничу колію коло Орви.

НАПРУЖЕННЄ ТА ЗАМІШАННЄ В РУР ЗРОСТАЄ

ДІСЕЛЬДОРФ, 15. лютого. — Як потверджують вістки з цілої окупованої Францією околиці, замішанне та напруженне в цілій Рурщині зростає кождої доби.

Кождого дня збільшується число сутичок межи німецьким населенням та французькими військами, ростуть страйки та локавти, саботаж (нищенне) в телефонічній та телеграфічній службі, число арештів та судів.

В місті Ессені французькі окупаційні урядники звели міську раду та закрили один з найбільших театрів міста за кару, що в ньому відбулася велика патріотична протестаційна демонстрація міських робітників.

Напруженне серед населення таке велике, що не виключена навіть можливість зоружного повстання.

ФРАНЦУЗИ БОЯТЬСЯ НАВІТЬ ЗРОСТУ ЦІНИ НІМЕЦЬКОЇ МАРКИ

ПАРИЖ, 15. лютого. — Французи дивляться з острахом на зріст курсу німецької марки, котра за послідних 10 днів піднялася в гору більше як до подвійної ціни. Загально приписують появу маніпуляціям німецького державного банку та вважають доказом, що Німеччина має гроші.

На французьку думку, нате намагаються піднести вартість марки, щоби могти закупити вугля за границею, потім, щоби перешкодити Французам та Бельгійцям заняти Рурщину, та наконець, щоби запобігти дальшому зростови дорожнечі в Німеччині та піддержати в той спосіб німецький уряд.

МОСКВА РЕОРҐАНІЗУЄ СВОЇ ВОЄННІ ПРОМИСЛИ

МОСКВА, 15. лютого. — Большевицькі комісарі звернули послідними часами свою увагу головно на відбудову промислів, потрібних до ведення війни. Воєнний комісар Троцький обїздить тепер копальні та фабрики зеліза.

ІТАЛІЙСЬКИЙ СЕНАТ ВІДАЙ УХВАЛИТЬ ДОГОВІР ПРО ОБМЕЖЕННЄ ЗОРУЖЕНЬ

РИМ, 15. лютого. — Сенатовий комітет для заграничних справ приняв прихильно заключену свого часу на вашінґтонській конференції умову про обмеженне зоружень на воді.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три цента	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 493 Montgomery Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса "SVOBODA" 83 GRAND STREET JERSEY CITY, N. J.

ЛИШЕ 29 ЦЕРКОВ.

Із звіту, який ми одержали з Української Місії у Вашингтоні, довідуємось, що досі лише 29 українських церков в Злучених Державах зарядило збірки на Фонд Негайної Допомоги і прислало їх до Вашингтону.

Українських (галицьких) церков в Злучених Державах є около 120, отже зарядила збірку і прислала її ледви четвертина, чи трохи більше як четвертина всіх українських церков.

А де решта?

Треба сподіватись, що решта зробить се в неділю 18-ого с. м., або найпізнійше в неділю, 25-ого с. м.

У спільній акції Українців з Америки для помочі старому краєви в його боротьбі повинні взяти участь також всі тутешні українські церкви, які повинні давати загалови взір патріотизму так як се роблять айриські церкви в Америці і в Ірляндії.

Наша Місія з Вашингтону повинна при закінченню збірки Фонду оголосити ще раз спис всіх церков, котрі прислали свої збірки на Фонд ,разом з виказом присланих ними жертв, а вже з того спису наші громади і весь загал знати-муть, котрі церкви подали братерську руку старому краєви, а котрі станули на боці і мовчали.

КАЦАПИ СКЛИКУЮТЬ ЛЕМКІВСЬКИЙ ЗЇЗД В НЮ ЙОРКУ.

Дня 22. і 23. с. м. має відбутися в Ню Йорку в домі при 315 Іст 71-ій улиці лемківський зїзд.

На зїзді учасники мають обговорити справи Лемківщини і помочі їй з Америки.

Діло оборони Лемківщини, яка є складовою частиною Східної Галичини, а яка теж находиться тепер під польським наїздом, се важна і пильна справа, та на жаль провід у сій справі в Америці обняли наші кацапи. Фігурує там редактор кацапської газети „Правди", Віктор Гладик, і якийсь др. Семен Пиж. Вони і другі кацапські лідери стараються справу лемківську представити яко справу кацапську і всіх Лемків яко кацапів. Сей зїзд має також бути переведений яко кацапський зїзд.

Свідомі Лемки не повинні допустити до такого сорому, аби на загал Лемків в Америці і на цілу Лемківщину в старому краю падала пляма кацапства, значить народньої зради.

Колись, як ще була царська Росія, могли кацапи дурити Українців, що вони „Русскіе", себто Москалі, але нині, коли Україна перед цілим світом проголосила свою НАЦІОНАЛЬНУ ОКРЕМІШНІСТЬ ВІД МОСКОВЩИНИ І МОСКОВЩИНА СЕ ПРИЗНАЛА, — є просто кпинами з людського здорового розуму видвигати померщу кацапщину і представляти її за щось дійсного та живого.

Лише темні і несвідомі люди можуть повірити ще в се кацапське туманеннє. Розумні і просвічені люди будуть з того сміятись.

Але гірко сміятись тоді, коли ходить о оборону Лемківщини, сеї найбільше західної української землі, перед ляцькими наїзниками. Тут треба щирої праці.

Длятого свідомі просвічені Лемки Українці повинні тепер взятись до праці. Повинні кинутись до оборони своєї рідної землі та до просвічення збаламучених кацапськими юдами рідних братів і зеднання їх з усіми братами всіх українських земель від Бескида по Кавказ.

На добре діло ніколи не пізно, а крайна пора покінчити і в Америці з кацапською киринею.

ЗАПЕРЕЧЕННЄ ЧУТОК ПРО „УГОДОВІ" ЗАХОДИ З ПОЛЬЩЕЮ.

В старім краю як і тут в Америці розійшлася чутка, начебто др. Володимир Бачинський, Голова Міжпартійної Ради, та Федь Федорців, редактор „Громадського Вістника" у Львові, мали ,бути свого часу склонними до угодових пертрактацій з Польщею.

Народній Комітет, як найвисше тіло Української Народньої Трудової Партії в Галичині, якої членами є др. В. Бачинський і Ф. Федорців, розглянувши ту справу, одноголосно ствердили, що всякі закиди відносно цего являються безпідставними і неправдивими, а орган Трудової Партії „Громадський Вістник" в статті з дня 21-го січня, 1923, затитулованій „Слово до української суспільности" подає між іншим слідуюче:

„Дотеперішній досвід може наглядно переконати хоч трохи виробленого політичного діяча, що з хвилею розпочаття якихнебудь переговорів на власну руку з історичним противником, опинився би поза рамами національного життя.

„Давним-давно всі наші найвисші політичні установи в краю і Уряд однозгідно вирішили, що тільки Уряд в порозумінню з краєм може вести обовязуючі переговори відносно вирішення долі нашої тіснійшої Вітчини. Це рішенне обовязує і Уряд і край. Політик, хочби як впливовий, чи одна партія, хочби як сильна, виломившись зпід цеї ухвали, доразу перестала би бути якоюнебудь політичною силою. Тому на ризикове угодове підприємство не пішов у нас ні один політик, який відчуває відповідальність перед своєю суспільностю, і який не хоче опинитись поза рамами своєї суспільности. Відстрашаючий примір: Яцків і Твердохліб, злакомившись на марки, стратили ґрунт під ногами; перестали для української суспільности істнувати яко Українці."

Заява галицького Народнього Комітету і головного його органу „Громадського Вістника" повинна успокоїти український загал в Европі і в Америці, що чутки про заходи для „угоди" Галицької України з Польщею є неправдиві.

Такі чутки, хотяй корінно брехливі і видумані, всетаки могли би перед опінією світа помогти Польщі, яка могла би представляти, що Українці годяться на її окупацію їх краю.

Длятого добре є виводити всякі подібні чутки на світло дня і збивати брехні перед опінією українського народу і цілого світа.

РИСУНКИ КРЕЙДОЮ НА ТЕМНІМ ТЛІ.

ФАЄРВЕРОК НАД БАГНОМ.

Зміст: Про цікаву відозву 12 організацій з 12 американських міст. — Про славного інжініра Татарінова. — Про потрійну рацію мандатора. — Про те, чому ні оден з наших працьовників на народній ниві не виховав свого сина так, аби пішов його слідами. — Про писаний кровю заповіт Івана Франка. — Про затроєні стріли або про те, як убити кожду організацію. — Про свідому й несвідому демагогію, про фаєрверок і про багно. — Про те, чи лучше мати кошти, чи лучше не мати коштів.

I.

Їзджу я по снігом засипаній канадійській прерії, клену ще більше зимні ніж дорогі зелізниці — і з тугою очікую почти: може що доручить або з старого краю, або з Америки, від добрих знакомих. Аж тут на одні̇м з моїх постоїв дають мені цілу купу листів. З радістю кидаюся на них і читаю оден по другім. А останний найглибше мене зворушив, хоч у нім був тільки витинок з одної американської газети — розуміється, української. Читаю той витинок раз, читаю другий раз — і очам своїм не вірю.

Щож там таке було? Була відозва, вправді непідписана ніяким іменем, але така, що на неї згодилися наші люде аж у 12 містах Америки, почавши від Ню Йорку! Таку відозву варта уважно перечитати, сказав я собі. І тому перечитав два рази. Зміст її коротко такий:

Складайте датки на Старий Край нашій організації, бо вона посилає туди **з кождого доляра сто центів,** коли инша організація бере часть зложених грошей на кошти організовання збірки.

Що за світлий помисл! Просто ґеніяльний! — подумав я в першій хвилі. На цілім світі тріщать усякі організації під тягаром коштів, навіть державні. Стогне під тими коштами господарна Чехія, валиться під ними неісходима Росія, тріщить навіть могутня Франція. А наші видумали таку організацію, що „цілком нічо не коштує" — і вже перевели її у 12 містах. Ось раз хлопці, як золото! Нарешті ми Українці випередимо всі народи світа і то не в чім будь, тільки в організації! І вже не треба мені буде товчися по ще більше зимних ніж дорогих зелізницях, в яких мушу спати в затягненій на вуха шапці — тай тяжко заснути зі студени. Вже не треба буде „спати" в неопалених готелях маленьких місточок при 40 степенів канадійського морозу! Тому я в першій хвилі так утішився, як уже давно не тішився нічим.

Але, як се звичайно буває, по великій радости наступає глибокий смуток. Таке сталося й зі мною. А почалося воно у мене від застанови над тим, що згадана відозва таємничих організацій 12 міст виступає до боротьби проти иншої організації. І робиться **в імя тої цілковитої некоштовности** „своєї організації".

Над сим я глибоко застановився.

II.

І коли я так застановлявся, прийшло мені на думку, що я вже десь колись щось подібне чув або читав. Дійсно. Се було тоді, як Німці з великою радістю оповістили світови, що їх винахідник Цепелін видумав керму до воздушного судна, яке назвали його іменем і вже обчисляли тільки кошти їзди. А на те московські шовіністи, яким німецький винахід не давав спокійно спати, оповістили світови: Наш інжінір Татарінов видумав ще щось лучшого, бо такий зелізний ваґон, який сам із себе буде підноситися в воздух і літати, куди схочемо, без ніяких коштів їзди. Летить і кінець. Весь світ здивувався, що Москалі мають такого мудрого інжініра.

Та по короткім часі показалося, що той Татарінов вправді був інжініром, але маняком, який вnpер у себе, що відкрив „perpetuum mobile" — таку машину, яка сама зі себе вірно рухається, — але се був сміх тай годі.

Що й у нас появився такий Татарінов на орґанізаційнім полі, се нічо дивного. Що йому повірили якісь наші люде аж у 12 американських містах, се також можна зрозуміти. Але що ті люде дають себе в імя неможливої ідеї Татарінова вихісновувати до боротьби проти иншої, нашої орґанізації тільки тому, що вона „коштує", — се вже дивне. Бо навіть Татарінов, який був переконаний, що винайшов „цілком некоштовну" машину, не радив нищити инших машин тому, що вони коштовні.

Ще не скінчив я думати про Татарінова, як пригадав я собі, що український нарід має вже історичну практику з такою „цілком некоштовною" орґанізацією. Була се судейська орґанізація мандаторів, яких держали пани, аби судили народ, але не платили їм нічого. Та „цілком некоштовна" орґанізація мандаторів, як відомо, пропала вже давно, а лишилися в культурних суспільностях самі коштовні орґанізації тай — одна дуже поучаюча історія про такого некоштовного суддю. Ось вона: Прийшов раз до нього селянин, що попав у спір з сусідом за межу, приніс і поставив „пану сендзьому" добрий подарунок і оповів цілу справу. Мандатор вислухав, подивився на хабара і сказав: — „Ти маєш рацію."

Урадуваний селянин вийшов. А за хвилину прийшов його сусід, який бачив, що противник ішов до двора з дарунком і взяв ще більший дарунок. Пан мандатор вислухав і його, а побачивши, що той приніс ще більший дарунок, сказав без вагання: — „Ти маєш рацію."

Чула се з сусідної кімнати через двері жінка мандатора. І коли селянин забрався, аби ждати на справу, прийшла до чоловіка тай каже:

— „Якже се може бути, що ти одному і другому сказав: Маєш рацію! А деж вони обидва можуть мати рацію?"

На те відповів спокійно некоштовний сендзя: — „І ти маєш рацію! Бо так дійсно не може бути, аби вони обидва мали рацію. Але скажи мені, за що я удержу тебе і дітей?"

Ся історійка показує як не мож краще, яким цікавим — фаєрверком над багном була ціла та „некоштовна" орґанізація судейства в давних часах, яким вона була затроєним жерелом зіпсуття, демаґоґії (зводження народу) й корупції (перекупства).

А тепер пригляньмося **вартости** ґеніяльного пляну нашого українського Татарінова. Бо се важна справа і над нею не можна перейти до порядку — особливо від хвилі, коли орґанізації з 12 міст приняли той ґеніяльний плян за свій і далися ужити до нищення иншої орґанізації.

III.

Кожда орґанізація се машина, яка зуживає певну скількість людських сил. І то чим яка орґанізація більша і лучша, тим вона потребує більше **спеціяльно вихованих і вишколених сил.** Нпр. у великім банку не можна посадити кого будь, аби тим банком кермував або робив у нім рахунки. Бо тоді той банк бувби зруйнований, хочби мав не знати які капітали.

Найскладнійша зі всіх орґанізацій на світі се орґанізація суспільна, в першій мірі державна. Вона доконче потребує до праці людей не лише спеціяльно вишколених, але й цілими поколіннями вихованих до тої суспільної, державної роботи. І щасливий той нарід, що поколіннями виховав таких працьовників. До таких щасливих народів не належить український нарід. Він щойно зачинає розуміти потребу своєї орґанізації та своєї держави. А до сеї пори він того не розумів, бо був за темний. І не міг думати про виховування таких працьовників. А що не мав орґанізації, отож не міг навіть шматка хліба дати таким працьовникам. Перший, гіркий шматок хліба одержали українські публичні працьовники при редакціях, опісля як урядовці при наших банках, кооперативах, асекураційних товариствах і т. п. Але були наші перші для служби українському народови сяк-так **вишколені** сили. Але се не були ще **виховані** для нас сили. Від 1848. року, коли перший раз виступили на публичне світло посли українського народу, минає вже трете поколінне. Але ми ще не бачили, щоб сини наших публичних працьовників ставали в більшій мірі до публичної праці та посвятили їй себе в цілости. Чому? Бо кождий батько, який працював для українського народу, тілько при тім наївся гіркости й так при тім набідувався, що потому тільки про те й думав, аби його син так само не бідував і не пив такої самої гіркої чаші від своїх. Ся гіркість батька переносилася в душу сина і внука й витворювалася атмосфера, якою вони дихали, а яка їм що днини пригадувала: „Тільки не йди на службу до сего народу, якому я служив!" Сю гіркість знаменито представив Ів. Франко, що бачив усе те і так співав про український нарід:

„Одного лиш тобі благаю з неба:
Щоб з горя й голоду не бігли геть від тебе
Твої найкращі сини...
Щоб їх на глум не брали і на сміх,
Щоб монументом їх не було те камінне,
Яким в відплату за плодючеє насінне
Ще при життю обкидувано їх!"

Застановіться над сими глибокими, кровю писаними словами Франка! Бо коли не застановитеся над сим заповітом Франка (так як не застановився над ним Татарінов), то ніколи не будемо мати своїх людей справді вихованих для праці між нашим народом і для нашого народу, а з тим ніколи не мати-мемо орґанізованої сили й поваги між иншими народами. Франко каже виразно і правдиво, що у нас горем і голодом, глумом і сміхом відганяють найкращих людей від праці. І хто відганяє? Франко не каже, хто. Бо нема про кого казати: Се роблять усякі безіменні „герої", недоуки, які навіть не знають, коли треба підписатися, замасковані паничі, котрі так само щезнуть не знати де, як зявилися не знати на основі чого й відки. Се та рутенська злоба, яка навіть сухого шматка хліба відмовляє публичним працьовникам, аби їх голодом присилувати втечи від праці. У инших народів публичні працьовники з гордістю можуть сказати: „Нас удержує наш нарід і ми можемо з приємністю посвятити йому всі наші сили!" — А у нас — уважають гріхом те, коли народньому робітникови дасть народна чи державна орґанізація шматок хліба й — уживають сього як арґументу проти тої орґанізації! І находяться газети, які поміщують таку затроєну „арґументацію"!

Таким чином убивають всяку можливість тривалої й здорової орґанізації, а потому дивуються, що у нас не розвивається ніяка орґанізація, що все заснічується і ніяка робота не йде. Розуміється. Не йде і не буде йти. Бо кожда розумна суспільність передовсім кормить своїх працьовників і шанує їх та не допроваджує до того, щоби кождий її редактор, орґанізатор, урядовець народного товариства тільки про те й думав: „Коли я буду міг утечи від тих затроєних стріл наших людей?"

Тільки та орґанізація здорова, яка удержує своїх працьовників. Бо інакше вони не можуть посвятити народній роботі всіх своїх сил і всего свого часу. А в сих часах не можливо опирати великої праці на роботі людей, які живуть з чого иншого, або яких нпр. удержують жінки. Ніякий нарід на світі далеко не зайде з такими „провідниками". Бо робота „прихапцем", при нагоді, не є ніякою роботою, обчисленою на далеку мету й на ширшу міру. Російські революціонери на десятки літ перед захопленням влади в Росії витворили цілу клясу працьовників, яких удержувала їх орґанізація. І з сього, що працьовник одержує шматок хліба від орґанізації, рішучо не вільно робити закиду тій орґанізації. Бо се демаґоґія найгіршого ґатунку. Заплатіть робітникови за те, що Вам зробить дах над головою, заплатіть прачці за те, що вам випере брудне біле, заплатіть редакторови за те, що вам належно випере голову, заплатіть кождому працьовникови! Бо інакше — не будете його мати. А тоді опанують вас усякі демаґоґи, які цілком напевно знищать усі орґанізації, розкириниять і розриють усе, що збудовано у нас таким тяжким трудом і жертвами народа. Хто говорить інакше, той не має поняття про новочасний народний білянс, той ставляє фальшивий білянс, той спалює й нищить вісь великого воза, на якім іде ціла суспільність — через небезпечну трясавицю. Коли такий демаґоґ знайде послух у суспільности, тоді вона напевно опиниться в багні, над яким скоро погасне демаґоґічний фаєреверок.

Кожда розсудна людина, прочитавши відозву з фальшивим арґументом про 100 центів на кождого доляра, мусить подумати: „А з чогож ти, сину, оплачуєш орґанізаційні поїздки, з чого оплачуєш почту, хто тебе удержує, коли таке пишеш? Бож ніяка орґанізація для народної праці ніколи й ніде не складається з богачів навіть у богатих народів!"

Сею своєю статею не хочу боронити недостачі ощадности, бо уважаю ощадність за одну з перших умов у життю людини, орґанізації й народу. Але мушу прилюдно виступити проти демаґоґії. А демаґоґія буває свідома й несвідома. Остання, хоч так само шкідлива, одначе може бути невинним наслідком недостачі досвіду в публичній праці. По тім, чи і як відповідати-ме наш Татарінов, буде можна пізнати, чи се демаґоґ свідомий, чи се тільки недосвідчений молодик, який думає, що відкрив „perpetuum mobile" без коштів. Коли се свідомий своєї шкідливости демаґоґ, тоді суспільність мусить з ним вести безпощадну боротьбу, аби не дати себе осліпити фаєрверком і завести в банго.

На кінци підчеркую, що не хочу виступати проти некоштовної орґанізації з 12 американських міст, тільки взертаю їм увагу на те, що лучше булоб для неї, якби вона мала якісь кошти.

[Писав я се в часі тяжкої орґанізаційної подорожі по преріях Саскачевану, в січни 1923 р. натрафивши на теплий готель.]

Др. Осип Назарук.

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ОСОБИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Передпослідний спис).

33) З маджестик, Кен., Франк Ватраль 5.00

34) З Мидвил, Н. Дж., збірку з протестаційного віча дня 17-го грудня переслав п. М. Ключка 18.50

35) З Вілінг, В. Ва., переслав збірку п. Олекса Куляга 10.00

Зложили: Іван Гиляк і Розалія Маковська по 5.00.

36) З Гейзелтон, Па., від Комітету „Обеднання" переслав п. О. Шараварко 24.00

37) З Н. Тонованда, Н. Й., Антін Федорович 5.00

38) З Ню Йорк, Н. Й., збірку переслав п. Павло Зятик 30.00

Зложили: Григорий Пиртко 5.00; Михайло Гандзюк 2.00; по 1.00: Антін Шандрівський, Іван Лазорчик, Олекса Наконечний, Антін Стельма, Кирило Верескля, Даниїл Биндас, Терентій Биндас, Павло Зятик, Теофіль Хачмар, Антін Звірок, Даниїл Павлик, Дмитро Шумельда, Михайло Стирка, Іван Гаратоник, Леон Федняк, Василь Глюд, Ів. Бугера, Филип Малищак, Теод. Маюк, Николай Данилик, Йос. Кальброн, Яків Цомпель, Никита Біщак.

39) З осфорд, О., збірку з протестаційного віча з дня 17. грудня 1922 р. переслав п. М. Копистинський 35.50

Зложили: Михайло Корнова з Толідо 5.00; дрібними жертвами 30.50.

40) З Шікаго, Ілл., від Мих. Савчина переслав п. В. Цимбалистий 5.00

41) З Керо, Миш., Роман Карпович 5.00

42) З Ріверсайд, Каліф., Д. Барабаш 1.00

43) З Арнолд, Па., збірку переслав п. Гр. Волошинович 96.00

Зложили: Михаїл Мізюк і Теодор Филипів по 10.00; о. Павло Процко, Микола Ущановський, Дмитро Скрабут, Ілія Швець, Андрій Пахольчак, Михаїл Лешковяк, Ілія Блажовський і Стефан Котула по 5.00; по 2.00: Тимко Климашко, Олекса Мілько, Антоній Василик, Антоній Гарачмак, Стеф. Цепенюк, Ілія Подольський, Мілько Новак, Петро Волошинович, Михаїл Ревак, Осип Мадюк, Іван Лобур (перший) і Семен Дмитрів; по 1.00: Василь Калиновський, Василь Кузьмиха (3), Клим Луцевич, Іван Тимочко, Ів. Балабан, Іван Лобур (2), Михаїл Гарачмак, Микола Різник, Ілія Білявський, Олекса Чіжма, Василь Кузьмиха (1), Павло Боднар.

44) З Ґері, Інд., збірку якою занялася 41. Сотня Січової Орґанізації, переслав п. Стефан Лабай 36.75

Зложили: М. Софяк, С. Лабай, С. Кухар по 5.00; А. Гайванович 3.00; по 2.00: І. Гриневич, А. Крушинський, М. Ворохіб; по 1.00: М. Чубатий, І. Провязнік, І. Лаврівський, М. Лаврівська, Г. Лаврівський, Ф. Гриневич, А. Цебак, В. Андрусяк, С. Стечик, С. Ґабла; по 50 цнт.: Г. Ґабла, П. Їж, К. Маркевич, Д. Стечик, Ю. Клиса; І. Жук 25 ц.

45) З Горнел, Н. Й., Григорий Бобовник 5.00

46) З Куртис Бей, Мд., збірку з оподаткування переслав п. Йоси фСеменків 12.60

Зложили: Онуфрій Бойко, Антін Дочумінський і Антін Чикита по 1.00; Іван Букат 55 цнт.; по 50 цнт.: Павло Войтович, Еміль Віницький, Д. Любунець, Антін Корчинський, Стеф. Касій, Михайло Вітоский, Н. Мандровська, Андрій Овсяний, Іван Паціж, Теодор Валега, А. Шандровський, Тома Шандровський, Василь Печериця; Іван Горняк 30 ц.; М. Крисоватий, Іван Малінський, Іван Белен, Еміль Монастирський, Павло Райца, Іван Ощипка, Евстахій Кондрат, Данило Кравчук, Анд. Будагази.

47) З С. С. Пітсбурґ, Па., збірку переслав п. Павло Шпікула 20.00

Зложили: Василь Котула 10; Дмитро Микиць і Іван Добрянський по 5.00.

48) З Філядельфії, Па., збірку з мобілізаційного віча з дня 17. грудня переслав п. М. Коцик 56.81

49) З Бутлер, Па., збірку переслав о. Йосиф Ганяк 8.51

Зложили: Ник. Грубак 3.00; Іван аМсяк 2.00; Григорій Філь і Максим Ковтак по 1.00; Андр. Валашановський 50 ц.; дрібні жертви 1.01.

50) З Гемтремк, Миш., від 24 Сотні Січової Орг. переслав п. Іван Заблоцький 10.00

Зложили: Олекса Осадчук і Стефан Поглод по 5.00.

51) З Нюарк, Н.-Дж., збірка з віча, переслав п. І. Бакун 113.00

На ту як і на попередно вже оголошену квоту зложили: В. Свистун і І. Яремчук по 5.00; по 2.00: І. Мущук, А. Діділівський, М. Яцентий, С. Рудий, Литвицький, П. Писаренко, Др. о. Копачук, о. Гела, К. Пелешак, С. Каропа, Височанська, Юревич, Полнет, Клибан, Телевяк, Шаран; по 1.00: І. Возняк, М. Кравець, Т. Дворачук, Н. Женчук, Н. Н., Г. Карнаух, Седорович, І. Настюк, М. Шустакевич, Г. Дідоха, П. Гарасимчук, П. Лобур, Г. Біленький, П. Миц, Р. Наконечний, І. Копчук, П. Костор, Колодій, Т. Дмитрів, К. Канарок, І. Тарновський, В. Калушка, А. Білоус, В. Вороходяк, М. Пасічник, А. Сурма, З. Павлик, Ю. Бурбела, М. Кострa, М. Вересюк, Лисик, Шустакевич, Пеграшек, Ю. Крук, М. Ґурський, Д. Мазур, І. Манківський, Романків, Д. Солабай, О. Шуськів, А. Рудий, У. Френчишин, Бакуненько, І. Гураль, Г. Горішний, А. Міклясевич, С. Буньо, Фичищин, П. Промек, Я. Климко, І. Бакун, В. Дерлиця, Лапчак, М. Гураль, М. Воєвода, Т. Гима, М. Луфлян, М. Мотуз, С. Дмитрик, П. Бачинський, Г. Козак, М. Павлись, В. Карпинка, П. Ковальчук, Лещишин, Бабич, А. Дидик, Василишин, Гр. Гринак, П. Дорко, В. Тиць, Й. Крук, Р. Стойко, Баркович, Голубович, Ковальчук, Волошин, Верещак, Цилинський, Пасічник, Костів; по 50 цнт.: Д. Макар, Мотуз, Сенчий, П. Слободяк, П. Ґима, Мохналь.

(Дальше буде).

ПОЗІР УКРАЇНЦІ СИРАКЮЗ, ОБОРН І ОКОЛИЦІ!

В четвер, дня 22-го с. м. буде **концерт Українського Національного Хору в Оборн, Н. Й.,** а в неділю, дня 25-ого с. м. в **Сиракюз, Н. Й.**

Українці обох сих міст і околиці ладяться достойно приняти наших соловіїв знад Дніпра і тому просимо всіх до як найгромадньїшої участи.

Се перша гостина У. Н. Хору під проводом Ол. Кошиця в наших містах, а може і послідня. Длятого ніхто з Українців в сих обох містах та околиці не повинен відмовити собі тої приємности, аби бути раз або два рази (в Оборн і в Сиракюз) на славнім концерті наших перелетних співаків з Киева. Памятайте, що може тільки раз в життю почуєте сей пречудний концерт рідної пісні з рідних долів і степів.

Просимо наших земляків заохотити **братів угорських Русинів і чужинців, як Словаків, Чехів, Білорусинів, Москалів, Литовців, Жидів і других, а також Американців,** щоби прийшли на український концерт і почули українську пісню та пізнали трохи українську культуру.

Подбаймо, аби наші Браття і Сестри з У. Н. Хору запамятали і мило споминали гостину в північному нюйорському стейті.

Комітет Привитання У. Н. Хору.

ДО УКРАЇНЦІВ В БОФАЛО І ОКОЛИЦІ

ДОПИСІ

СКРЕНТОН, ПА.

Коляда на Рідну Школу.

На тиждень перед Різдвом зійшлися чесні громадяни до церковної галі, щоб угрупуватися на колядників по всіх дільницях сего міста, де мешкають наші люди. Передовсім вибрано парохіяльних колядників із сих ґруп, відтак виступив д. Іван Тарас і заявив, що він організує колядників на Сиротинець у Філаделфії; жінки сказали, що підуть по коляді на прикрасу церкви; ще були і такі, що сказали, що підуть по коляді на якусь „тайну" допомогу старому краєви; а коли прийшло питанне про Фонд Рідної Школи, то навіть забракло охотників і вже здавалося, що та так важна справа буде погребана. Поставлено справді кандидатів на ріжні дільниці міста, але декотрі з них відразу позрікалися того обовязку, а инші, хоч приняли на себе, але по коляді не пішли. Одинокий охотник д. Симеон Пелех заявив, що він піде по коляді на Рідну Школу на Тейлор. Йому треба завдячити, що Скрентонська громада зложила таку гарну жертву на Рідну Школу.

Д. Симеон Пелех, тутейший учитель, зібрав коло себе членів співацького товариства „Боян" і пішов по коляді, там, де приббіцяв. А коли побачив, що кромі него ніхто більше на ту ціль по коляді не ходить, так він і його товариші пішли дальше по других дільницях і о скільки їм час позволив, ходили і заколядували поважну суму. Річ природна, що одна партія не могла обійти цілого міста в пару днях, бо кождий мусів іти до своєї роботи, длятого і поминено много родин, що були би жертвували на сю так важну українську справу. Однак хто чується поминеним, може ще і тепер виповнити свій обовязок і зложити коляду на Рідну Школу на руки Комітету Обєднання.

Тут подаємо спис жертводавців, які зложили коляду на Рідну Школу.

По 5 дол.: Іван Чупрун, Василь Козій, Дмитро Іванусь, Стах Брудний, Петро Дучак і Стефан Михнич; по 2.50: Томко Іваськів і Луць Когут; по 2.00: о. М. Залітач, Йосиф Сенюк, Павло Слободян, Франко Сисак, Александер Статенчук, Володимир Чумак, Петро Маленицький, Семен Теслюк, Петро Станівський, Іван Шиляник, Петро Галушка, Онуфрій Запорочний, Іван Кирилюк, Іван Макута, Теодор Сенчук, Максим Глух, Николай Хавтур і Олекса Лопушанський; 1.75 Михайло Крук; по 1.50: Іван Камінський і Делько Меліш; 1.25 Гаврило Маркович; по 1.00: Олекса Лаврівський, Микита Кузьмин, Павло Ратушний, Кирило Бойчук, Іван Віґена, Григорій Жук, Лука Фесолович, Михайло Лукіян, Стефан Цяпан, Григорій Обаль, Дмитро Бойко, Ілія Рущак, Петро Ґерун, Андрій Молодович, Стефан Бень, Николай Тутай, Яків Тремко, Яків Михайлюк, Антін Гайдук, Олекса Наконечний, Юзя Кузів, Павло Обаль, Михайло Ляхович, Антін Данильчук, Іван Кривокульський, Іван Волошин, Григорій Юнко, Миколай Гінько, Михайло Яцків, Михайло Кручинський, Михайло Гамодих, Катерина Нестор, Александер Мондляк, Павліна Гарматюк, Микола Бойко, Василь Гришко, Яків Грицина, Тимко Назар, Марина Броневич, Теодор Писар, Антін Гродецький, Текля Бака, Максим Василинюк, Михайло Гайдук, Максим Федорів, Юрко Марчак, Франко Ґеґдан, Николай Галущак, Василь Гамарик, о. Аврелій Петрик, Юрко Мацик, Григорій Демянович, Іван Маркович, Гр. Рищнят, Гриць Сахрий, Іван Процик, Петро Колямбик, Стефан Стакун, Гр. Гуменний, Миколай Мавза, Теодор Бурмило, Іван Бучман, Петро Онукевич, Лесьо Павловський, Войтко Прогорович, Григорій Мрикало, Филько Когут, Карпо Маштук, Вас. Груцеляк, Іван Тарас, Ілько Гришко, Іван Коцо, Іван Назар, Іван Попіль, Николай Белеґай, Павло Маслій, Василь Стельмах, Миколай Пикура, Роман Білан, Михайло Валаський, Іван Мальований, Федор Лялька і Стефан Умриш; по 75 цнт.: Павло Швайка і Дмитро Драган; по 50 цнт.: Антін Геринович, Михайло Грабовський, Ліна Бордун, Дмитро Волянський, Петро Куйбіда, Розалія Пуш, Михайло Федорко, Сеня Чуманик, Михайло Кость і Петро Пиріг; 30 цнт. Гаратон Чубінський; по 25 цнт.: Павло Крук, Михайло Чечак і Олекса Гайдучак. Разом заколядовано $167.55. Ст. Медвідь приніс на офіс $2.20.

При сій нагоді хочу дещо сказати про товариство „Боян", якого члени ходили по коляді. Сте товариство має на цілі плекати рідну пісню на чужині і давати аматорські представлення. Із малих вкладок придбало воно гарні костюми для театру вартости поверх триста долярів і має дещо гроша в банку. Попри се не забуває товариство за народні жертви і де лиш потреба вимагає — воно перше спішить зі своїм датком. На внесення Петра Дочича, ревного патріота і свідомого Українця, закуплено бонд Галицької Позички за 25.00 і жертвувано на Негайну Поміч 15.00.

По коляді ходили слідуючі члени „Бояна": Симеон Пелех, Мих. Тилявський, Микита Кузьмин, Петро Галушка, Онуфрій Пелех, Карпо Муштук, панни: А. Маритчак, Кат. Демкович, М. Яремкевич, А. Мальована, А. Курятник, А. Мрикало, Г. Мрикало, Соф. Розтоцька і Кат. Бандра.

На сім місци складаю подяку так жертводавцям як і колядникам в імени Обєднання, котре дало поклик до сеї збірки.

Василь Гришко.

НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ В 1922 Р.

Дирекція Національного Музея у Львові просить нас о поміщення такого комунікату:

Загального приросту в предметах старовини, мистецтва і книжок було 1110 чисел, до 21.925 ч. включно. З того найзамітнійші предмети приросту належать до бібліотеки, а саме 865 творів з области мистецтва, українського письменства і історично-наукового богословія з дару о. Володимира Садовського, пароха Преображенської церкви у Львові, чим перебрано враз із попереднім вплшвом 1921 р. три четвертини усеї бібліотеки сего невтомимого збирача. Другим значнійшим впливом була збірка книжок покійного о. В. Давидяка, пароха Успенської церкви у Львові, передана на основі його послідної волі д-ром Е. Давидяком. Останнім дуже важним і дорогоцінним набутком Музея була збірка українських килимів кінця 17. і з 18. віку, архітекта-інжінера В. Пещанського. Враз із килимами галицькими збірка ся стає в Музеєви одним із найціннійших і найбогатших по змістови відділів Музея. В области набутків для поширення наукової діяльности робітні Музея треба згадати цілий ряд новійших видань заграничних по історії мистецтва і друкарства. До збільшення приросту причинились дарами поодиноких предметів Громадяни: Квасниця І., Константинович, Ставничий Т., проф. Лушпінський Н., Мурський, Кузьмич бронзівник, Марія Дашкевич з Тустанович, інж. Я. Вінцковський, Гайдукевич А., Кревецький І., Федюк М., Холодний П., Сіцінський В., Котович В., Ґреськів М., Садовський Н. проф., Троян С. і оо. Качмарський Е., Несторович Л., Галандюк А., Сухий, епископ Боцян і Пастернак І. Свої видання посилали до Музею товариства: „Просвіта" у Львові і Ужгороді, редакції „Діла", „Вперед" (Львів, Ужгород) і „Землі і Волі".

Збірки музейні оглядали 1406 гостей; з того Українців 1314, а инших народностий 92 (з Варшави 8, Поморя 12, з Індій і Америки по 1, з Бельгії і Праги по 3). Се перший рік появи в Музеєви значнійшого числа (84) Поляків.*) Серед гостей Українців найбільше припадає на учнів: із школи Шашкевича 114, гімназисток 68, гімназії з Луки 61, Академічної гімназії 49 і реальної школи 23. Система лекційних пояснень поодиноких частий збірок зеднала Музеєви у відділі рукописів 289 гостий слухачів, у відділі іконописи і мистецтва 53 (богослови) і у відділі українського килимарського мистецтва 35 робітників); з духовенства відвідало Музей за цілий рік 14 осіб. — В науковій робітні протягом року працювало 102 осіб (4 Поляки) над 348 рукописями, актами і стародруками.

*) В часі окупації 1914—15 рр. бувало в Музеєви стільки Москалів що місяця.

Чимало праці і часу присвятила Управа Музею на видання двох випусків „Прикраси Галицької України XVI. віку", в обемі 35 світлодруків і 101 таблиць вел. 4-ки. Найблизшим третім випуском має бути закінчений матеріял XVI. віку і пояснений відповідною україн-сько-латинською розвідкою. — Трийцятиліття священства Митрополита А. Шептицького, основника Національного Музея, вшанувала Управа Музея осібним друком п. з. „свѣтъ свѣтяй и горяй" (4 ст. 4-ки).

Загальний оборот грошевий Управи Музея дійшов до 10,-222,009 мп., на що склалися: з вінования Основником 4.486.000 мп., з підмог 1,496.160 мп. (подрібний виказ у виданнях музейних), з продажі видань музейних 910.687 мп., із вступів 204.122 мп., позичених 995.000 мп., дрібних доходів 697,428 мп. З того видано на видавництво 2.500,000 мп., на закупна 3.500.000 мп., консервацію ікон 260,000 мп., урядження 82,000 мп., канцелярію і порто 100,000 мп., світло 68,000 мп., опал 84,-000 мп., на служачого 165,000 мп., на персонал урядничий (3 особи) 895.000 мп., на нічного сторожа 687,000 мп., на консервацію будинку і музейного складу 278,000 мп., та решту на дрібні видатки адміністраційні.

Справ канцелярійних поладнано 475, причому найбільше уваги довелося присвятити на придбання гроша від ріжних Установ громадських і поодиноких Громадян на заспокоєння музейних потреб.

На сьому місці Управа Музея мусить висловити велику подяку усім діяльним прихильникам розвитку Національного Музею, як великої Святині творчої наукової праці. Із великим і щирим розумінням ваги Національного Музея в дійсному розвитку української національної культури у звязку із загально-людським культурним життям, Управа Музея стрінулася — особливо з боку американських земляків, що загально передали через о. Л. Чапельського і Український Національний Союз в Н. Джерзи 1,000,000 м. п. на самому початку року, Християнської Громади міста Борислава під проводом п. комісаря Володислава Матковського з вкладом 150,-000 м. п. до вересня, Дирекції Народньої Гостинниці з квотою 150,000 м. п., д-рів М. Панчишина і А. Говиковича, о. Л. Чапельського з Когус і директора Федака по 100,000 м. п.

Отсим нехай буде висловлена глибока подяка усім прихильникам Музея, що більшими і меншими квотами причинилися до виповнення програмових завдань Музея.

Належить одначе зазначити, що без діяльної помочи о. Прелата Т. Войнаровського і д-ра Я. Ґвоздецького — членів Кураторії Нац. Музея, та професора К. Студинського, голови Комітету допомоги Голодній Україні, які завсе вміли зарадити пекучій потребі гроша на додержання установлених речинців сплат рат, закупно збірки килимів не могло би статися, бо шляхом допомоги одержано на сю ціль всього 650.000 м. п., рівно одну пяту частину ціни купна, хоч аобіцяли многі чимало!

Великий прелімінар видатків на закупна збірки стародруків, рукописів та ікон, і на завершення начатих видань — матеріялів по історії українського мистецтва, давнього письменства і друкарства — у висоті 20,000,000 м. п. потрібних у 1923 р., надіється Управа Національного Музея зібрати за помочию прихильників сеї праці його для добра і слави Українського Народу.

Дня 31. грудня 1922 р.

І. Свенціцкий.

БРІДЖПОРТ, МІСТО ЩАСЛИВИХ ЖИТЕЛІВ

СЕ ЦЕНТР ЕЛЕКТРИЧНОЇ КОМПАНІЇ BRYANT-А

Від нашого кореспондента.

Bridgeport, 14. лютого.

Бріджпорт, Конн., се найбільший фабричний центр, знаний з часів воєнних з виробу амуниції і оружя.

Не слушно однак прозивають Бріджпорт твором і наростком з часів остатної війни, позаяк місто отсе знане з великанського виробу оружа еще заперед воєнних часів 1861-1865 рр. і ніяким робом не заслугує на погорду.

Побіч сего є тут еще ось такі фабрики: славна на цілий світ фабрика машин до шиття Singer-а, фабрика грамофонів Columbia, фабрика льокомобілів, фабрика Bryant-а для приладів електричного світла, і фабрика корсетів Warner-а. Та ріжнородність фабрик має між иншим і те велике значінне, що не позваляє в часах промисловог застою опинитись жителям міста в цілковитому безробіттю.

Бріджпорт завдяки свому положенню, є так би сказати головою і плечима промислового світа і найдогіднішим містом для робітників і тамошних жителів. Згадане місто тому що ульоковане на побережу Long Island шістьдесять миль від Ню Йорку, дотикає морської затоки вісімнайцять миль широку а сто миль довгу, що впливає так зимою як і літом на унормоване клімату і дає нагоду жителям не великим коштом, бо лише за 5 центів, користовуватись свіжим морським воздухом і вживати всякого рода морського спорту.

Треба також знати, що Бріджпорт є місто чисте, без диму, без гуку тяжких фабричних машин, позаяк фабрики тутешні здебільша займаються виробом річей невеликого і малої обему ваги.

Приміром звісна електрична фабрика Bryant-а, се будівля з цегли, гарної конструкції, взорово заряджена, з добрими робітничими условинами, виробляє держаки для електричних лямпок 2½ цаля довгі а 1½ цаля в діяметрі. Виробляється їх з мішанини бронзу, порцеляни і т. д. В тій фабриці виробляють безмала всі складники потрібні для згаданих металевих держаків. Всю працю виконують майже самі дівчата і жінки в обширній, добре освітленій, огрітій і достаточно провітреній галі. Санітарність і условини праці знамениті — є тут відділ першої лікарської помочи під зарядом іспитованої доглядачки хорих — є також галя для відпочинку. Потрібні складники для електричного держака виробляється на машинах, а всі машини так забезпечені, що нещасні случаї майже неможливі.

Отся фабрика і безмала цілий промисл Бріджпорт видає роботу без шкідливого диму та випарів, що впливалиб шкідливо на здоровле і життє тамошних жителів.

Треба знати, що фабрика Bryant-а є найбільшою фабрикою в світі, яка виробляє також електричні дроти безперестанно більш трийцять літ. Робітники згаданої фабрики стало заняті від двайцять пять до трийцять літ, а компанія ставляє у фабричний заряд робітників, що постепенно переходили на що раз більш відвічальні становиска.

Робітників приймається віком від 16 до 60 літ, а для початкуючих не потрібно богато часу щоб вправитись в роботі, позаяк праця виконується автоматичними машинами.

Фабрика отся поміщена дванайцять мінут ходу від осередка міста, побіч головної трамваєвої лінії й при публичних автомобілях. Инші фабрики також не далеко віддалені від трамваєвих ліній. Вони є так ульоковані, що робітникам не потрібно тратити богато часу на дорогу до праці і з праці.

Бріджпорт має богато менчих і більших фабрик, які дають добрі заробітки; з людьми поводяться тут чемно, условини праці не злі, а в додатку місцевість здоровіща, чим в иншихфабричних містах, бо робітники мають нагоду у вільний час покористовуватись природою.

В Бріджпорт умістились майже всі цивілізовані раси і нації світа. Тут живуть Угорщани, Італійці, Словаки, Ірляндці, Англійці, Греки і т. и. і всі згадані нації беруть участь в господарці міста. Назвиска їх виднієть на торговельних підприємствах, банках, вони є власниками домів і урядниками та робітниками містовими.

Тут є богато місць до розривок — шість театрів, дванайцять мувінг-пікчерів, купелева місцевість звана Pleasure Beach. Вкінци в життю товариському даються концерти, відчити, танці, атлетичні вправи і другі спорти. Всякий найде для себе духову розривку. Коротко говорячи — тут не можливо бути знеохоченим.

Так, Бріджпорт є не зле місце до ЖИТТЯ.

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповідання з життя запорожських збіґців.

(Свобідно за Купером).

(11)

— Ми вже дома, — сказав Горбей. — Голима дає знати, що воздух чистий. Будемо висідати. Зараз прийде човен. З під віток, котрими були заслонені береги, справді висунулися два човна, котрими всі, що були на кораблі, перевезлися на остров. На корабель прийшла сторожа з трох козаків, яких Горбей прислав з острова. Голима зараз щез в кущах щоби обійти цілий остров і допевнитися, чи нема якої небезпеки. Потому сів на душегубку і обїхав усі острівці, окружаючі остров бекети. За той час Ганна пішла на обзорини разом з Бобренком. Оглянули курінь, оглянули башту. Вилізли аж на її дах. Всі острови навкруги були порослі високим лісом, отже бачили тілько зелене море листя. Лише з одної сторони зелень була прорізана розтокою, котра яку версту від берега острова вливалася в поперечну розтоку. Саме в тій хвилі той поперечною промайнула душегубка з Голимою.

— Невтомимий Голима! — замітив Бобренко. — Ми тут відпочиваємо, а він далі трудиться... Для нас і за нас. Золотий чоловік.

— Справді золотий. Він все те робить зприязни до мого батька.

Ідучи краєм даху, пішли на той бік, звідки видко було цілу поляну їх острова. Ганна вихилилася поза деревляне обвалованнє даху. Хоч не було ніякої небезпеки, він вхопив її обіруч за стан і відтягнув.

— Не вихиляйтеся, бо впадете.

Він вперве осмілився доторкнутися її.

— Мені справді закрутилася голова, — сказала, щоби взагалі щось сказати, паленіючи. — Башта така висока.

Відвернулася від него, будьто би призираючися, як козаки під лісом варять кашу. Чула, що кров ударила їй в голову і не хотіла, щоби побачив, як спаленіла.

— Іде ваш приятель, — сказав Бобренко, щоби перебити сю немилу мовчанку. — Може він також на башту?

— Де? Який приятель.

— Писар Мулик.

— Тьфу! Хто сказав вам, що то мій приятель? Такий плазун? З такими фальшивими очима?!

Сердита відвернулася від Бобренка.

— Вибачте, але я тим ще не сказав, що ви його приятелька. Гадаю, що його поведенне супроти вас ще в Катирлезі дало мені право сказати бодай се, що він ваш приятель.

Грав комедію приятеля поти, поки не почув моє слово. З моєї відповіди доміркувався, що його писарський чин не зведе мене.

— Може він не думав зводити? Може він щиро?

— А хоч би й так! Я й не розбирала, щирий він чи ні... Я чула, що ви не лишаєтесь з нами. Се правда?

— Я не з бекети. Я принагідний отаман корабля. Хотів би лишитися, але служба не позволяє. Нині вертаю до Очакова.

Лице Ганни захмарилося.

— Чи ми будемо тут безпечні без корабля? А як би прийшлося втікати?

Бачучи захмарене лице дівчини по його відповіди, Бобренко так утішився, що ледви переміг себе і не поцілував її. Послідне її питанне спантеличило його. Не знав, чого вона захмарилася. Чи тому, що він відїздить, чи тому, що на случай якої небезпеки, тяжко буде втікати.

— Бекета сидить тут вже цілий рік, і ніхто чужий не заглядав до неї. Чому саме тепер малаби прийти яка небезпека?! Впрочім, маючи такого пластуна, як Голима, ви вспілиби втечи човнами, ще заки небезпека підсунеся під сей остров. Вам нічого боятеся, ви в певних руках.

— Неоцінений Голима!

— Неоцінений. Хто під його опікою, той може безжурно спати.

З кущів виринув Голима і пішов до хати отамана. По хвили вийшли оба. Побачивши доньку на башті, батько гукнув до неї, щоби зійшла і прийшла до него. На її лици промайнуло невдоволенне. Також не може сказати, щоби Бобренко втішився. Коли сходили на долину по драбині, Бобренко, щоби не впала, ішов боком і піддержував її. Хоч обоє знали, що саме через таку поміч їй було о много невигіднійше йти, ніж без помочи, ні він не пускав її, ні вона не перечилася з ним. З послідних щеблів зсадив дівчину і поніс аж на поріг, бо казав, що через керницю в башті необережні водоноси зробили під самою драбиною калабаню.

— Ви мене кликали, тату?

— Я поїду з Голимою на сусідний остров, де стоїть решта бекети. Може схочеш подивитися?

— Ганна не зараз відповіла.

— Підете оба в глубину острова? — спитав Бобренко.

— Очивидно.

— А хто лишиться з човном?

— Возьмемо якого козака.

— Я тут не маю що робити. Буду гребти.

— То ходім!

— Очивидно, що я з вами, — сказала Ганна. — Коли я вже тут, то всьо хочу бачити.

На острові Скарбовім була тілько мала хата на пять козаків. В хаті були три. Один стояв на сторожи там, де наші причалили, другий по противнім боці острова, де також мож було вийти на беріг. Впрочім береги були такі багнисті, що їх не треба було пильнувати.

— Тепер я піду в багно подивитися, чи хто не крутився коло скарбу, — промовив отаман. — Ви обоє зждіть на мене, ось там під сим буком. Коло него колода, можете посидіти.

Отаман пішов в один бік, вони в другий, під вказане ним дерево. Сіли на зваленний пень і мовчали. Ганна, котрої лице сияло вдоволеннєм, гляділа перед себе. Голима дивив ся, то на Ганну, то на свої чоботи і мовчав. Ганні зробилося ніяково, коли глянула в лице Голими. Воно було, неначе сильно стурбоване. Вона не знала, що батько взяв її на Скарбовий нарошно на се, щоби Голима мав нагоду з нею „остаточно розмовитися".

— Може тут що не так, як повинно бути? — Ганна перебила мовчанку.

— Чому так питаєте?

— Бо ви чогось так задумалися і неначе сум на вашім лици.

— Мене стурбувало прикре відкриттє.

— Може є яка небезпека?

— Для вас ні. Вона висить над моєю головою.

(Дальше буде).

ВСЕСВІТНИЙ, ВСЕЛЮДСЬКИЙ ПОСТУП, А НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ.

В розвитку людства і народів проявлялися і проявляються протягом часу всякі кличі. Виринали вони і виринають також посеред українського народу і нераз непаче сі багонні вогники зводять суспільність на манівці і трясовини. Тимто всяким таким кличам треба добре прислухуватися, зріло їх оцінювати і не давати замаюватися високопарним окликам, не розібравши їх як слід.

Коли український нарід після вікового занепаду і глибокої дрімоти пробудився до нового життя і став почувати себе окремішним, самостійним народом, почали визначнійші народолюбці пильнувати, щоби сі почування, ся народна, національна свідомість поширювалася і поглиблювала в народних верствах. Сі змагання наших народолюбців находили дійсне оправданих в тім, що український нарід, окружений могутними, свідомими або загребущими сусідами затрачував чимало своєї народної сили і свого стану посідання в користь Москалів, Поляків, Волохів, Мадярів, Німців і т. п. задля недостачі національної свідомости, тугости, вдатности і жилавости. Отсі шкідні прояви спонукували наших народних провідників найпаче на придніпрянській і наддністрянській Україні з цілою рішучостю дбати про розбудженнє і поглибленнє національної свідомости серед української суспільности. Як старинний Архімед глядів у своїх змаганнях певної точки опору, так і наші народовці та їх провідники були тої думки, що нарід повинен мати кріпку точку опору, несхитну підвалину, а сею точкою, по думці наших народолюбців, є родина, семя і нарід. Без здорової, свідомої родини нема здорового народу, без народу ми є нігде нічим. „В ненародности нема ані мистецтва, ані правди, ані життя, ані нічого". Так писав геніяльний Тургенев, а Москалі докоряли йому за се западництво.

Та ледви трохи пробудилася в українській суспільности на Придніпрянщині та на наддністрянській Україні національна свідомість, виступив проти змагань українських народовців учений професор вільнодумець з докорами, що вони плекають націоналізм, замісць дбати про вселюдські ідеї і всесвітний поступ. Пішли такі кличі і на Придніпрянщині і по наддністрянській Україні, що національність се тільки форма, що не признається примусових думок і почувань, котрі видаються за національні, ніяких обовязкових історично-національних „святощів". Особливож хваталася тих кличів молодіж, все палка до новостий і високопарних окликів, а хоч провідники народовців заявляли ділами, що вони радо прилучаються до життя й загальнолюдського поступу, тількож його придбання бажають защіпляти на українськім національнім грунті, пятновано їх ретроградами, вспятниками. Богато роботи і придбань старих шестидесятників (і тут і на Придніпрянщині) на національно-культурній царині понехано і занедбано, молоде поколінне розпливалося, особливо на Придніпрянщині в московськім т. зв. поступовім лібералізмі, затрачувало свідомість своєї народної окремішности і національні українські почування і блукало в мрачній фразеольоґії. Обставини в часі великої світової війни зложилися так, що утворилася „самостійна" Українська Держава, одначе вона не вдержалася задля роздроблення української інтелігенції на безліч сторонництв, що ганялася за всякими високопарними окликами, але не мали національної свідомости, котра лучилаб сі сторонництва немаче кітом і творила непохитну підвалину сеї держави. Недостача національної свідомости, почуття народного обовязку і народного сумління довела і Західноукраїнську державу до упадку. Та мимо того сумного досвіду після затрати державної самостійности, учений історик не вихіснував реально історичного знання і виступив прилюдно з докорами, що ми націоналісти і шовіністи, що се шкодить українській справі заграницею та подав яко лік на се, яко спасенне для нашого народу третій інтернаціонал з його високопарними, але мрачними і неадійсненними мріями й утопіями. „Grau teurer Freund ist alle Theorie" — скажемо на се за німецьким ґенієм — „die Botschaft hoer' ich wohl, doch fehlt mir der Glaube!" (по нашому: „Говори Климе, най твоє не гине", вислухаю але не повірю — прим. Ред.). Як що не всніємо розбудити і поглибити національної свідомости, котра булаби нашою провідною звіздою в наших самостійницьких змаганнях і лучила широкі верстви суспільности ясною думкою про нашу державність, тоді й нова будівля провалилабся і не удержала. Нехай отже ясна національна свідомість понесена в найширші верстви стане підвалиною бажаної всіма нашої державної будівлі, а тоді наспіє пора подбати і про вселюдський всесвітний поступ.

Ол. Барвінський.

(„Укр. Гол.")

ПРИХОДИ І РОЗХОДИ КОМІТЕТУ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Приходи за рік 1922:

Збірки на вічах 711.16; з концертів 198.00; Жіночий Комітет зібрав 183.00; з пікніку 109.61; українська православна парохія 108.46; з коляди 90.55; сколектував Шкільний 64.00; сколектував Коцан 44.00; з продажі книжок 39.50; Василь Кузьма 25.50; Михайло Костра 21.00; Товариство Франка 17.50; Михайло Марків 15.00; Укр. Пресвітерська парохія 12.07; Йосиф Бурбела 10.00; Дорошенко 10.25; професор Кузів 10.00; укр. православна парохія 10.10; Товариство Збаражчина 10.00; Товариство Вознесення 10.00; Товариство Хрестителя 10.00; Товариство Запороже 10.00; Тов. Хмельницького 10.00; Товариство св. Тройці 10.00; Тов. Україна 10.00; Тов. Франка 10.00; Тов. Франка 10.00; українська католицька парохія 10.00; пані Щустакевич 10.00; Шумейко 9.00; на весілю зібрано у д. Бриґидира 6.40; Банун 5.00; Іван Тарнавський 5.00; Володимир Варніцький 5.00; Товариство Запорожська Січ 5.00; укр. Пресвітерська парохія 5.00; Тов. Боян 5.00; Тов. Ам. Кружок 5.00; Укр. Аматорський Кружок 5.00; Тов. св. Тройці 5.00; Тов. Україна 5.00; Тов. св. Миколая 5.00; Тов. Хмельницького 5.00; Тов. св. Петра і Павла 5.00; Тов. Тернопільщина 5.00; Тов. Вознесенія 5.00; Анна Вергун 5.00; Польний 4.00; Калушка 3.00; Діличівський 3.25; з відчиту 2.15; Коцан зібрав в школі 2.25; Зворот за галю 2.00; Климців 2.00; Тов. Вознесенія 1.00; Тов. Франка 1.85; Тов. Кружок 1.00; Тов. св. Петра і Павла 1.00; Никифор Ковальчук 1.00; Костів 1.00; Михайло Рудий 1.00; Орищак 1.00; Тов. Франка 1.00; Тов. Січ 1.00; Іван Тарновський 95 ц. Приходу було за цілий рік $1.920.55. З переносу від старого Комітету 52.80. — Разом було приходу $1.973.35.

Розходи за 1922 рік:

Вислано на Україну голодуючим $780.00; представництву у Вашингтоні 200.00; на Рідну Школу до Галичини 202.00; розхід на концерт 75.79; до Ню Йорку вислано на похід 55.00; до Перемишля на будову бурси 53.05; до Галичини вислано на боївку 51.75; до Галичини на Рідну Школу 51.60; до Галичини для увязнених 51.00; до Галичини на укр. школи 100.00; за гузички до колекти виплачено 41.25; Грушівському вислано на книжки 36.00; до Чехословаччини вислано жовнірам 36.00; заплачено за прапорці дітям 17.00; телеграма до Генуї 13.00; Комітет мав розхід 15.50; за відчит був розхід 13.25; за галю на віча 10.15; до Ню Йорку Комітетови 10.00; за галю завдаток на пікнік 10.00; за галю на віче 9.20; до „Свободи" за книжки 6.75; за галю на віче 9.00; за галю виплачено 7.00; кошта дороги референтови на віче 5.25; за галю на віче .500; за діточі книжки на похід 5.00; до Ню Йорку до бюра 5.00; галя 5.00; за книжки касієра 4.05; завдаток на галю на віче 4.00; оплата від гроший (посилки) 2.50; до „Свободи" оголошення 2.30; оплата гроший посилки 2.75; за напис виплачено 2.00; розхід Комітету 2.60; за оголошення до „Свободи" 2.25; за напис на віче 2.00; оголошення 1.50; за напис на віче 1.50; за прапор на концерт 1.00; за книжку 90 цнт. —Увесь розхід $1908.29

Усього приходу було	$1973.35
Увесь розхід	1908.29
В касі остає	$ 65.06

Іван Мудровський,
секр. Ком. Зл. Тов. в Нюарку, Н. Дж.

КЕПСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

Варшавський „Пшеґльонд вечорни" подає зіставлення, з якого виявляється, що фобрикація банкнотів в Польщі є одним з найбільш неоплатних підприємств. Бо беручи в основу ціни грудня минулого року, то виріб одно-маркового банкноту коштує 160 мп., 5 маркового 190 мп., 10-маркового 230 мп., 20 маркового 265 мп. 100-маркового 830 мп., 500-маркового 420 мп. і т. д. Виявляється, що щойно пятсот-марковий банкнот оплачучує свою продукцію. Перед польським урядом не лишається иншого виходу, як замінити друк банкнотів якимсь иншим, більш поплатним підприємством.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КОВТСВИЛ, ПА. Тов. Богд. Хмельницького, від. 242, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться 18. лютого, в неділю, в галі нарохіяльній при Чардс ул. На порядку нарад суть важні справи до полагодження. Будеться принимати нових членів до У. Н. Союза без вступного. — Т. Бреґґілевич, предс.; Й. Летнянчин, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

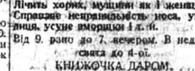
Пошукую свого стриєчного брата ВАСИЛЯ ДОЛЖИЦЬКОГО, котрий перед 15-ти або 20-ти літ находився коло Washington, D. C. Маю до него дуже важну справу, яку хотілабим з ним полагодити. Він походить з села Должиці, пов. Синок, Гал. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися до: Anna Dolzycka (Nimec), Box 57, Wilmore, Pa. 40-41

ВАЖНЕ ДЛЯ НЮ ЙОРКУ

Хтоби знав де є велика ЛЕНТА, вишита з напоиком Т. Шевченка, котра була ужиана на першім сріжі для декорування салі, проситься донести до Жіночої Громади на адресу: 42 E. 7th St., New York, N. Y.

ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ

Потрібно мущин і хлопців до роботи шкіряних виробів. Стала робота і добра платня. Голоситися до: 41-
SPECIALTY HANDLE MFG. CO.,
113 N. J. R. R. Ave., Newark, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДУ".